

H6H ENSIMMÄINEN KÄSKY (2. Moos. 20:2–6)

6 HEPREA, JEESUS-KIELI, <https://www.gen.fi/h6.html>

H6H HELMET, <https://www.gen.fi/h6h.html>

H6H Ensimmäinen käsky (2. Moos. 20:2–6)

<https://www.gen.fi/h6h-ensimmainen-kasky.html>

SISÄLLYSLUETTELO

0. Tallenteet ja dokumentit
 1. Kymmenen käskyn kaksi taulua
 2. Käskyt kuvaavat Jeesusta
 3. Jeesus elää uskovissaan
 4. Uskova on samanaikaisesti vanhurskas ja syntinen
 5. Lutherin katekismukset
 - 5.1 Vähä katekismus
 - 5.2 Iso katekismus
 6. Meidän epäjumaliamme

0. TALLENTEET JA DOKUMENTIT

Katekismusvartti 6, Kymmenen käskyä 7, 17.9.2017 (0.20)

AC-tallenne: <https://gen.adobeconnect.com/pyk0acviajdh/>

Youtube-video: <https://youtu.be/H78zuSipktw>

Tekstitiedosto: <https://www.gen.fi/ok-7-12.html>

Katekismusvartti 7, Kymmenen käskyä 8, 24.9.2017 (0.21)

AC-tallenne: <https://gen.adobeconnect.com/pb1muietr071/>

Youtube-video: <https://youtu.be/7hQZiYNm858>

Tekstitiedosto: <https://www.gen.fi/ok-7-12.html>

Katekismusvartti 8, Kymmenen käskyä 9–14, 8.10.2017 (0.19)

AC-tallenne: <https://gen.adobeconnect.com/p71col8hklaq/>

Youtube-video: https://youtu.be/iMFC94B0_tk

Tekstitiedostot: <https://www.gen.fi/ok-7-12.html>

<https://www.gen.fi/ok-13-16.html>

Katekismusvartti 9, Ensimmäinen käsky 15, 22.10.2017 (0.20)

AC-tallenne: <https://gen.adobeconnect.com/ppkoda5xo2wj/>

Youtube-video: https://youtu.be/pC_YP5fpEp4

Tekstitiedosto: <https://www.gen.fi/ok-13-16.html>

Katekismusvartti 10, Ensimmäinen käsky 15, 29.10.2017 (0.26)

AC-tallenne: <https://gen.adobeconnect.com/pr04bwshez0u/>

Youtube-video: <https://youtu.be/oLoj6H8PIqE>

Tekstitiedosto: <https://www.gen.fi/ok-13-16.html>

Katekismusvartti 11, Ensimmäinen käsky 15–16, 5.11.2017 (0.24)

AC-tallenne: <https://gen.adobeconnect.com/phkyshypme4c/>

Youtube-video: https://youtu.be/k_kyXayev8I

Tekstitiedosto: <https://www.gen.fi/ok-13-16.html>

Katekismusvartti 12, Ensimmäinen käsky 16, 19.11.2017 (0.22)

AC-tallenne: <https://gen.adobeconnect.com/pput9mu3d2vc/>

Youtube-video: <https://youtu.be/4ZBv-H2QJTQ>

Tekstitiedosto: <https://www.gen.fi/ok-13-16.html>

Katekismusvartti 13, Ensimmäinen ja Toinen käsky 16–20, 26.11.2017 (0.19)

AC-tallenne: <https://gen.adobeconnect.com/p8rnqcrjq33w/>

Youtube-video: <https://youtu.be/qcaYSzPIUW8>

Tekstitiedostot: <https://www.gen.fi/ok-13-16.html>

<https://www.gen.fi/ok-17-28.html>

OK Kymmenen käskyn johdanto

<https://www.gen.fi/ok-7-12.html>

OK Ensimmäinen käsky

<https://www.gen.fi/ok-13-16.html>

1. KYMMENEN KÄSKYN KAKSI TAULUA

Ensimmäinen käsky eli kymmenen käskyn lain alku kuuluu seuraavasti:

2 Minä olen Herra, sinun Jumalasi, joka vein sinut pois Egyptin maasta, orjuuden pesästä.

3 Älä pidä muita jumalia minun rinnallani.

4 Älä tee itsellesi jumalankuvaa äläkä mitään kuvaa, älä niistä, jotka ovat ylhäällä taivaassa, älä niistä, jotka ovat alhaalla maan päällä, äläkä niistä, jotka ovat vesissä maan alla.

5 Älä kumarra niitä äläkä palvele niitä. Sillä minä, Herra, sinun Jumalasi, olen kiivas Jumala, joka koston isien pahat teot lapsille kolmanteen ja neljänteen polveen, niille, jotka minua vihaavat;

6 mutta teen laupeuden tuhansille, jotka minua rakastavat ja pitävät minun käskyni.” (2. Moos. 20:2–6, rinn. 5. Moos. 5:6–10)

Ensimmäisen taulun käskyt (1.–3.) koskevat jumalasuhdetta. Ne ovat siten ankkuri, johon toisen taulun ihmisten välisiä suhteita koskevat käskyt (4.–10.) kiinnittyvät. Ilman Jumalaa toisen taulun käskyt jäävät tyhjiksi ja voimattomiksi; hurskaiksi ja ulkokultaisiksi toivomuksiksi.

Jumalalta me saamme elämän ja voiman käskyjen täyttämiseen. Herralle me olemme erityisesti kuoleman hetkellä ja viimeisellä tuomiolla vastuussa teoistamme. Vain tätä ensimmäisen taulun taustaa vasten myös toisen taulun käskyt saavat painavuutensa ja sitovuutensa.

2. KÄSKYT KUVAAVAT JEESUSTA

Kymmentä käskyä tutkittaessa on huomattava, että alkukielessä hepreassa ne eivät kieliopillisesti ole käskyjä (imperatiivi) tai kieltoja (jussiivi) vaan toteamuksia (indikatiivi): ”Sinulla ei ole muita jumalia”, ”Sinä et tee itsellesi jumalankuvaa”, ”Sinä et käytä Herran, Sinun Jumalasi, nimeä vääryyteen/turhuuteen”, ”Muistaminen sapatinpäivän sen pyhittämiseksi”, ”Sinä et tapa”, ”Sinä et tee huorin”, ”Sinä et varasta”, ”Sinä et lausu väärää todistusta lähimmäisestäsä”, ”Sinä et tavoittele lähimmäisesi omaisuutta”.

Tästä opimme tärkeimmän asian käskyistä – kuten myös kaikesta muusta, mitä Raamattuun on kirjoitettu: Kaikki kirjoitukset, myös kymmenen käskyä, tähtäävät Jeesukseen Kristukseen. Kaikki, mitä Raamatussa on, kuvaa, kertoo ja saarnaa, kuka ja millainen on ihmiseksi maan päälle syntynyt Jumalan ainosyntyinen Poika Kymmenen käskyä kuvaavat täydellistä ja synnitöntä ihmistä, Vapahtajaamme.

3. JEESUS ELÄÄ USKOVISSAAN

Sen enempiä minusta kuin sinustakaan ei ole oman lihamme eli vanhan langenneen ihmistemme puolesta noiden käskyjen täyttäjiksi. Mutta Jeesus ne kaikki rikkeettä ja virheettä on jo pitänyt. Ja yhä tänäkin päivänä Jeesus täyttää Jumalan tahtoa niissä, jotka on uudestisyntyetty hänen omikseen.

2 Rakkaat, nyt me olemme Jumalan lapsia, mutta vielä ei ole tuotu julki, mitä meistä tulee. Me tiedämme, että kun hänet tuodaan julki, meistä tulee samankaltaisia kuin hän, sillä me tulemme näkemään hänet sellaisena, kuin hän on.

3 Jokainen, joka omistaa tämän toivon häneen, puhdistaa itsensä, niin kuin hän on puhdas.

4 Jokainen synnin tekevä tekee myös laittomuuden, sillä synti on laittomuus.

5 Te tiedätte, että hänet tuotiin julki, jotta hän ottaisi pois synnit, mutta hänessä ei syntiä ole.

6 Kukaan hänessä pysyvä ei tee syntiä: Kukaan syntiä tekevä ei ole häntä nähnyt eikä ole häntä tuntenut.

7 Lapset, älköön kukaan teitä eksyttäkö: Vanhurskauden tekevä on vanhurskas, niin kuin hän on vanhurskas.

8 Synnin tekevä on Perkeleestä, sillä Perkele on alusta alkaen tehnyt syntiä. Jumalan Poika tuotiin julki siksi, että hän tekisi tyhjäksi Perkeleen työt.

9 Kukaan Jumalasta synnytetty ei tee syntiä, sillä Jumalan Siemen pysyy hänessä: Hän ei voi tehdä syntiä, sillä hänet on synnytetty Jumalasta.

10 Tässä on tuotu julki Jumalan lapset ja Perkeleen lapset: Kukaan, joka ei tee vanhurskautta, ei ole Jumalasta eikä se, joka ei rakasta veljeään. (1. Joh. 3:2–10)

4. USKOVA ON SAMANAIKAISESTI VANHURSKAS JA SYNTINEN

Jeesuksen oma, Jumalan sanan ja pyhän kasteen kautta uudestisyntyetty ihminen, täyttää tänäkin päivänä kymmenen käskyn lakia. Mutta samalla meissä yhä elää myös lihallinen ihminen, vanha langennut Aadam ja Eeva, joka vikoilee ja tuottaa meissä ja meidän kauttamme huonoa hedelmää.

8 Jos sanomme, ettei meillä ole syntiä, niin me eksytämme itsemme, ja totuus ei ole meissä.

9 Jos me tunnustamme syntimme, on hän uskollinen ja vanhurskas, niin että hän antaa meille synnit anteeksi ja puhdistaa meidät kaikesta vääryydestä.

10 Jos sanomme, ettemme ole syntiä tehneet, niin me teemme hänet valehtelijaksi, ja hänen sanansa ei ole meissä.

1 Lapsukaiseni, tämän minä kirjoitan teille, ettette syntiä tekisi; mutta jos joku syntiä tekeekin, niin meillä on puolustaja Isän tykönä, Jeesus Kristus, joka on vanhurskas.

2 Ja hän on meidän syntiemme sovitus; eikä ainoastaan meidän, vaan myös koko maailman syntien. (1. Joh. 1:8–2:2)

9 – – kaikki, niin hyvin juutalaiset kuin kreikkalaiset, ovat synnin alla,
10 niin kuin kirjoitettu on: "Ei ole ketään vanhurskasta, ei ainoatakaan,

11 ei ole ketään ymmärtäväästä, ei ketään, joka etsii Jumalaa;

12 kaikki ovat poikenneet pois, kaikki tyynni kelvottomiksi käyneet; ei ole ketään, joka tekee sitä, mikä hyvä on, ei yhden yhtäkään. – –

19 Mutta me tiedämme, että kaiken, minkä laki sanoo, sen se puhuu lain alaisille, että jokainen suu tukittaisiin ja koko maailma tulisi syylliseksi Jumalan edessä;

20 sen tähden, ettei mikään liha tule hänen edessään vanhurskaaksi lain teosta; sillä lain kautta tulee synnin tunto.

21 Mutta nyt Jumalan vanhurskaus, josta laki ja profeetat todistavat, on ilmoitettu ilman lakia,
22 se Jumalan vanhurskaus, joka uskon kautta Jeesukseen Kristukseen tulee kaikkiin ja kaikille, jotka uskovat; sillä ei ole yhtään erotusta.
23 Sillä kaikki ovat syntiä tehneet ja ovat Jumalan kirkkautta vailla.
(Room. 3:9–12, 19–23)

Kristitty on samanaikaisesti Jeesuksen uskon kautta vanhurskas ja pyhä, mutta oman itsensä ja vanhan lihansa kautta syntinen (lat. simul iustus et peccator).

5. LUTHERIN KATEKISMUKSET

5.1 VÄHÄ KATEKISMUS

Kymmenen käskyä niin kuin perheenisän on ne välleens yksinkertaisesti opetettava:

Ensimmäinen

Minä olen Herra, sinun Jumalasi. Sinulla ei saa olla muita jumalia minun rinnallani.

Mitä se merkitsee? Vastaus: Meidän tulee yli kaiken pelätä ja rakastaa Jumalaa ja turvautua häneen.

5.2 ISO KATEKISMUS

Martti Luther opettaa Isossa katekismuksessa:

"Jumalaksi kutsutaan sitä, jolta tulee odottaa kaikkea hyvää ja johon on turvauduttava kaikessa hädässä. Jonkun Jumala on juuri se, mihin hän sydämen pohjasta luottaa ja usko.

– – pelkkä sydämen luottamus ja usko luovat sekä Jumalan että epäjumalan. Mikäli usko ja luottamus ovat oikeita, on myös Jumalasi oikea. Missä sitä vastoin luottamus on valheellista ja väärää, siellä ei myöskään ole oikeaa Jumalaa. Nämä kaksi nimittäin kuuluvat yhteen, usko ja Jumala. Sinun Jumalasi on oikeastaan – näin sanon – se, mihin sydämesi kiintyy ja minkä varaan sen uskot. – –

Odota hyvää, jota kaipaavat, minulta (Jumalalta, toim. huom.) ja etsi sitä minun tyköäni, ja mikäli kärsit onnettomuutta ja hätää, tule minun turviini ja pisy luonani. Minä annan sinulle mitä tarvitset ja autan sinut kaikesta hädästä, kunhan vain et anna sydämesi kiintyä muuhun etkä levätä missään muussa."

Suosittuja epäjumalia Lutherin mukaan ovat raha eli mammona, suuri oppineisuus, viisaus, valta, sukulaisuussuhteet ja hyvä maine.

6. MEIDÄN EPÄJUMALIAMME

Nykypäivän muita epäjumalia:

- * turvallinen ja rauhallinen elämä
- * ystävät (erityisesti nuorilla)
- * perhe (seurustelukumppani, myöhemmin erityisesti lapset)
- * terveys
- * kauneus
- * arvostettu asema työyhteisössä ja yhteiskunnassa
- * seksistä, päihteistä, musiikista, peleistä, internetistä, urheilusta, viihdeteollisuudesta (TV, elokuvat) tai syömisestä saatu nautinto
- * luonnon- tai eläintensuojelu
- * jokin elämäkatsomus tai uskonto
 - ateismi, tieteisusko, kommunismi, muotokristillisyys (nimikristillisyys tai Raamatun sanasta irrotettu kristillisyys), taikausko (horoskoopit ym.), saatananpalvonta, islam, hindulaisuus, jehovantodistajuus, mormonismi, buddhalaisuus jne.

Miten voi testata, onko joku asia minun (epä)jumalani? Kuvittelen elämäni olevan raiteillaan ja olevani onnellinen silloin, kun minulla se/sitä on. Ja päinvastoin, jos se/sitä puuttuu, niin olen kuin maani myynyt ja epätoivoinen. Miten helposti luodut asiat tulevat Luojaan tärkeämmäksi, lahjat lahjojen antajaa rakkaammaksi! Mikä on tai on ollut sinun epäjumalasi?

Ensimmäiseen käskyyn liittyy ensin myös kauhistuttava uhkaus sekä sitten ihana, lohdullinen lupaus:

5 Älä kumarrat [epäjumalia] äläkä palvele niitä. Sillä minä, Herra, sinun Jumalasi, olen kiivas Jumala, joka koston isien pahat teot lapsille kolmanteen ja neljänteen polveen; niille, jotka minua vihaavat; 6 mutta teen laupeuden tuhansille, jotka minua rakastavat ja pitävät minun käskyni. (2. Moos. 20:5–6)